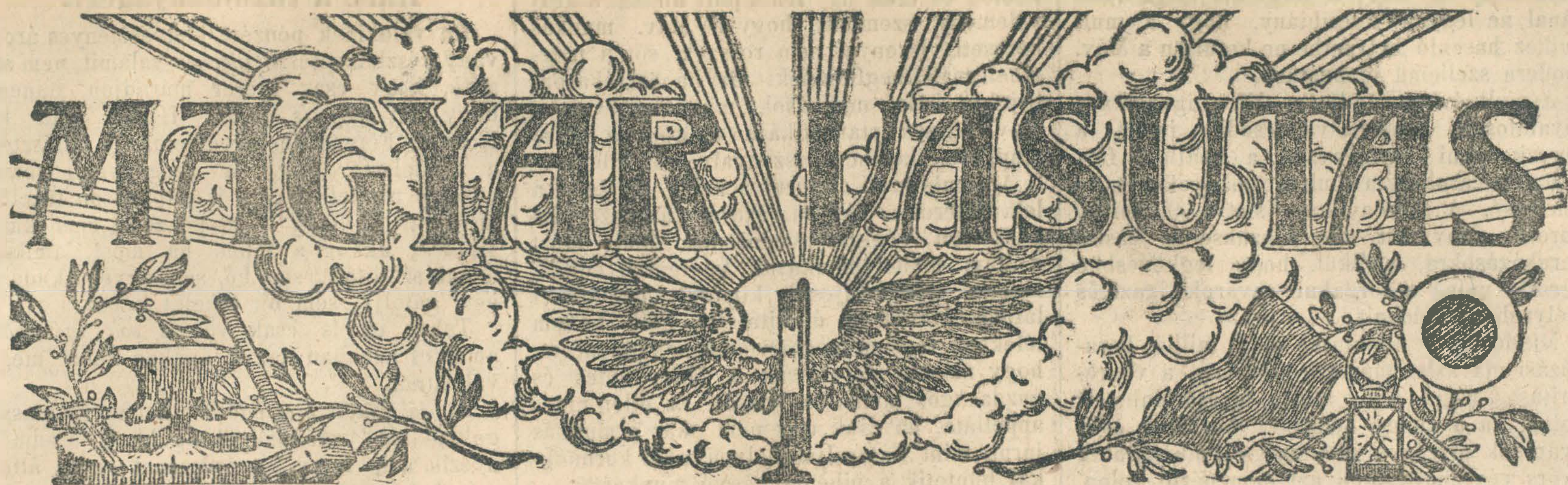

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 9,
ahová minden levél és küldemény címzendő,

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:

Egy hóra — — — — — 80 kor. Félévre — — — — — 4.80 kor.
Negyedévre — — — — — 2.40 „ Egyes szám — — — — — 20 „
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Építsünk!

Szterényi ur Pécsen volt. Beszélte ipar-
oktatásról, ipartörvényről, munkáltatóról,
munkásról, sztrájkokról, szervezetekről és sok
mindenről, ami éppen eszébe jutott.

Beszélt egyenlő jogokról, egyenlő köte-
lességekről, hogy külön sztrájk törvény meg-
alkotását ő sem tarthatja megengedhetőnek,
azonban megtoldta ezt azzal, hogy ott,
ahol közszolgáltatásokról van szó, *vasutaknál*,
forgalmi intézményeknél, *nincsen az a hata-
lom, melylyel szemben a sztrájkjogot el lehetne
ismerni.*

Ezekben az üzemekben a sztrájkokat
Szterényi ur törvény által lehetetlenné akarja
tenni.

Különös világításban tűnik fel ez a nyilat-
kozat.

Hogy a kormánynak örökösen rettegnie
kell a vasutas — sztrájktól, az csak annak
bizonyossága, hogy a kormány tudatában van
annak, hogy a vasutasoknak ezer okuk
volna sztrájkolni.

Hasábokat tudnánk írni a sztrájk *jogosult-
ságáról.*

E helyütt azonban Szterényi egy másik
kijelentésével akarunk foglalkozni és ez az,
hogy Szterényi a *munkások szervezkedését
kötelezővé* akarja tenni.

Szinte hinni sem akartunk szemünknek,
amikor beszédének eme részét olvastuk.

Az a Szterényi nyilatkozott úgy, aki
értelmi szerzője volt annak a pragmatiká-
nak, amely a vasutasok egyesülési és gyü-
lekezési jogát foszlányokra tépte. Ugyanaz
a Szterényi akarja a munkások szervez-
kedését kötelezővé tenni, aki alaposan ki-
veszi részét a vasutasok szervezkedésének
elnyomásából.

Es ugyanaz a Szterényi mondotta azt is,
hogy a béke érdekében be kell hozni a
kollektív szerződéseket. Hát ezek megkü-
téséhez két fél kell. Az egyik fél a munkál-
tató megbízottai, a másik fél a munkásság
képviselői és ezek csupán a *bizalmiférfiak*
lehetnek.

Akkor, amikor kollektív szerződést tart
szükségesnek Szterényi ur, ugyanakkor
elismeri az államtitkár a bizalmiférfiak
szükségét, jogosultságát. De százszorosan
jobban ismeri a vasutasság a bizalmifér-
rendszer szükségességét. De ismeri Szterényi
urat is. A vasutasság tisztában van azokkal

az elemekkel, akiknek „esze“, mozgató rugója
a méltóságos ur, akiknek kormányzati rend-
szerük minden agitációnál fényesebben bizo-
nyítja, hogy a vasutasok sikeres eredményt
csupán a *bizalmiférfi-rendszer* kiépítésével
érhetnek el.

Ha Szterényi ki is jelentette volt, hogy
a szervezkedést kötelezővé kell tenni, ugy-
ni ezt nem vehetjük, sőt nem is vesszük
késpénznek. Hangulatkeltő, politikai beszé-
dek nem birhatnak gazdasági értékkel,
különösen akkor nem, amidőn ugyanezen
szónok cselekvése egészen mást bizonyít.

Az a cég, amelynek feje tulajdonképpen
maga Szterényi, Kossuth pedig a „*csendes
társ*“ (aki a vállalatához csupán a tőket, a
Kossuth nevet szolgáltatja), ennek a cégnek
módjában állana kényszeríteni a vasutas-
ságot a szervezkedésre.

Es amíg a *csendes társ* a munkáltatók
szervezeteit derűre-borúra, szinte gomba-
módon mesterségesen tenyészt, addig a
munkások és kisenberek szervezkedése elé
gátat vet.

Hát hol itt a bizonyíték arra, hogy Sze-
terényinek nemcsak a szája járt?

Es mi szüksége volt a vasutasságnak
megtudni azt, amit Szterényi ur szükséges-
nek tart, de megtenni nem akar?

Méltóztassék meggyőződve lenni Méltósá-
gos Ur, absolute semmi szükség sincs arra,
hogy Méltóságod kényszerítse a vasutasokat
a szervezetekbe.

Jobban elvégzi ezt a munkát, a nyomor,
a jótalanság.

Hiszen nem Kegyelmes és Méltóság uraim
kényszerítették a vasutasokat szervezkedni,
sőt éppen Önök voltak azok, akik a vas-
utasok szervezkedését csirájában elszerették
volna fojtani.

A szövetségek felett folytonosan sulint-
gatták korbácsukat: a *feloszlátással való
fenyegetést.* Azonban el kell ismernünk a
szervezkedés terén is Kegyelmességek ér-
demeit. Hiszen korbácsuhoztatás nélkül
nem fejlődött volna a vasutasok szervez-
kedése oly rohamosan, hogy szinte el-eltü-
nődünk azon, vajjon nem ily módon képze-
li Szterényi ur a szervezkedést kötelezővé
tenni?

Bármilyen legyen azonban Szterényi ur
szándéka a jövőre nézve, a vasutasság ha-
ladni fog a maga útján. Intenzív, az eddi-
ginél erősebb munkát fog kifejteni. Az

anélkül is eléggé kifejtett *bizalmiférfi-rend-
szert még jobban ki fogja építeni.*

*Ez a bizalmiférfi-rendszer a vasutasok
erőssége.*

Ez képezi az egész vasutasmozgalom
éltető erejét, ez mozditja elő a vasutas tár-
sadalom vérkeringését.

Anélkül, hogy odafenn észrevették volna,
a bizalmiférfiak megteremtették a „*vasutasok
szabad szervezetét*“.

A bizalmiférfiak soha sem nyugvó, lázas
munkája megteremtette azt, hogy a vas-
utasok még egy újabb bástyát is építhet-
tek, amely azonban bevehetetlen.

A szövetségeket ledöntheti a kormány
bősz haragja, de a *vasutasok szabad szerve-
zetén* megtörik minden ereje.

Ezt a szabad szervezetet a bizalmifér-
rendszer alapján kiépíteni, fejleszteni főfel-
adata minden öntudatos vasutasnak.

Minél előbb érjük el azt a célt, hogy a
vasutasok szabad szervezetének valamennyi
vasutas tagja lesz, annál hamarabb leszünk
abban a helyzetben, hogy Szterényi uréknak
kollektív szerződést diktáljunk.

Hogy harcok után, békekötés formájában
köttünk-e szerződést, az az urak politikájától
függ. A jövő titkát nem ismerjük, de az
holt bizonyos, hogy a szervezett vasutasok
nem riadnak vissza a harctól, még akkor
sem, ha Szterényi ur „*a sztrájkot törvény
útján lehetetlenné*“ akarja tenni. A vasutasok
minden eshetőségre készen lesznek és most
a béke idején fegyverkeznek, építenek. Ha
ezzel a munkájokkal készen lesznek, akkor
lássuk: mit ér a sztrájk törvény?

Merénylet a vasárnapi munka- szünet ellen.

Most, a kánikulai melegben, midőn az
igazgatósági kipárnázott ajtó előtt csak
álmos szolgák ásitognak, most, midőn a
nagyságos és méltóságos igazgató urak
elfáradt idegeiket valamely külföldi fürdő-
ben pihentetik, most, midőn a műhelyfőnök
urak hat-nyolc heti szabadságon nyaralnak,
a Máv. műhelymunkások vasárnapi munka-
szünete ellen és munkaerejének nagyobb
kihasználására gyalázatos és minden emberi
humanizmussal ellenkező merénylet történt.

Tudniillik a „nagytekintetű igazgatóság“
kegyes volt megengedni és elrendelni, hogy
a munkaidő 13 órára felemeltessék és vasár-
nap délelőtt is dolgozhassanak.

Ezen rendelet kiadásánál csak egy körül-
mény jött számításba a Máv-nál és ez a

körülmény az, hogy a forgalom megindulásánál ne legyen kocsihány, hogy a mult évihez hasonló helyzetbe ne kerüljön a Máv. modern szellemű igazgatása.

A mult évben, midőn a Máv. igazgatása hivatalosan konstatálva csődbe jutott, a kereskedelmi kormányzat, a beállott forgalmi zavarokért a mult kormányokat tette felelőssé. A törvényhozás sietve 90 millió koronát szavazott meg a szükséges vasuti beruházásokra, anélkül, hogy legkevésbé kereste volna a forgalmi zavarok igazi és mélyreható indokait.

Mindezekről eltekintve a 90 millió beruházási javaslat már rég törvény, a végrehajtása rövid idő alatt megtörténhetett volna, ha a „nagy nemzeti“ kormány és a gyárosok országos szövetsége a munkálatok gyors végrehajtásánál azt nem nézte volna, hogy a munkabér a sok kereslet és kevesebb kínálat folytán felszökik és így kevesebb lesz a haszon a gyáros urak zsebében. De ezen munkálatok végrehajtásánál sok nem ipari munkás is szükséges és ezeknek alkalmazása és munkába állítása, egyenesen a nagybirtokosok rovására menne, mert kevesebb lesz a földmivelő munkás és a harminckrajárós napszám emelkedni fog, a nagy „nemzeti“ kormány pedig csak nem fog szülőanyja, a nagybirtokosok és nagytőkések ellen vétkezni. Tiszteld szülőidet — mondja a tizparancsolat — hosszú életű leszel e földön és a „nemzeti kormány“ egyedüli gondja, hogy a hosszú életet minél jobban kiérdemlje, hogy szülőanyjának minél több szívesseget tegyen. A munkások érdeke, a munkások pihenő ideje és munkaköre nem másodrendű, hanem tizedrangú kérdés ami nagy kormányunk előtt.

Mert ha nem tizedrangú kérdés volna, akkor a szemérmes nem ismerő nyíltsággal, nem mernék a vasárnapi munkaszünetet felfüggeszteni, nem mernék a munkaidőt olyan maximumban megállapítani, amelyet a kulik országában is ma-holnap meg nem engedhetőknek fognak tartani. Jelen évben azonban nem lehet hivatkozni a mult kormányra, ha a vasut igazgatása ismét csődbe kerül, ez olyan csőd, amit kereskedelmi felfogás szerint *hamis bukásnak* vagy büntető jogász nyelven *csalásnak* neveznek. Mert a törvényben biztosított jogoknál fogva árúk szállítását elvárni és a kötelezettségeknek meg nem felelni csak olyan vállalat teheti meg, mint a Máv. Ezt azonban magánvállalkozó nem teheti meg anélkül, hogy tönkre ne menjen, anélkül, hogy a hamis bukás vagy a csalás bélyegét reá ne süssék.

A Máv. leleményes direktorai azonban nem jönnek zavarba. A kocsihányt nem lehet most a darabontokra kenni, a munkabérek emelkedését is meg lehet menteni, ha az ugys agyoncsigázott Máv. műhelymunkások munkaidejét emelik. Gyönyörű megnyilatkozása a Máv. igazgatásának, Afrika legsütétebb zugába beleillő szociálpolitikai gondolkodás.

Nyolcvanhárom órát hetenként a Máv. egészségügyi berendezésektől mentes műhelyeiben tölteni, ott nehéz és életlő akkordmunkát végezni — egyenlő a lassu, de biztos pnsztulással.

Ha az országnak még olyan fontos gazdasági érdeke volna ezen rendelkezés, még akkor sem volna szabad végrehajtani, mert egy kulturállam polgárainak egészségügye és munkaképessége felette áll minden egyéb más érdeknek. Csak nálunk, Magyarországon lehetséges még az, hogy az állam „első“ ipari vállalatata, a vasut, hozzon ilyen rendeleteket, amely rendeletek szégyenfoltját képezik a magyar állam hátramaradott kultúrájának.

Azonban van egy más haszon is ezen munkaidőemelésből is. A Mávnál statisztikai adatokkal lakatják jól a munkásokat. A statisztikából kell lerágni egy nagyobb falat kenyeret, hogy a Máv. munkás jóllakjék. A statisztika fizeti azt a különbözetet, amely a kereset és drágaság között szerepel.

Természetesen, ha a munkaidő emelkedik, a bérnek is kell csak valamennyit emel-

kednie és csak úgy lehet port hinteni a közvélemény szemébe, hogy a Máv. munkás kereseti viszonyai nem rosszak, sőt a megélhetésnek megfelelnek. De ha összehasonlítjuk a külső munkások munkakörével, a Máv. fényes statisztikája eltörpül a külső munkások kereseti viszonyaival szemben.

Az embernek elszorul a szíve, fellázad a lelkiismerete, ökolbe szorul a keze, ha kénytelen végigszenvedni azt, amit most a Máv. műhelymunkások végigszenvednek. Munka után teljesen kimerült embereket látunk, kiknek az étel-ital se kell, hanem lélekben, testben megtörve mennek pihenésre, hogy másnap folytassák a Máv. böles és gazdaságos munkabeosztását. Ez ellen nincs appellátá, ha csak úgy nem akar a munkás járni, mint Sátorajaujhelyen, ahol koronákkal büntetik a pihenni vágyó munkást.

Azonban ne keseregjünk most ezen nyomorult és gyalázatos állapotok felett. A munkaidőfelemelés és a vasárnapi munkaszünet felfüggesztése sikerült az igazgatóságának a jelenben, *de a mi gondunk, hogy ne sikerüljön a jövőben.*

Panaszkodással nem lehet előre menni. A világ összes munkásai elkecseregett harcot vívnak a munkaidő megrövidítéseért, a Máv. munkásai se kulloghatnak hátul. A vasuti munkások az efajta merényletekre meg fogják adni a választ. Kezdődjék meg a harc az egész vonalon. Kezdődjék a harc az akkordrendszer ellen és küzdjünk mindazon intézkedések ellen, amelyek munkakerőink fokozottabb kihasználására irányulnak. A Máv. a mai politikájában érdekeinket semmibe se veszi, mi se legyünk válogatósak, használjunk fel minden rendelkezésünkre álló eszközt, hogy a Máv. ilyesfajta törekvéseit megghiusítsuk.

SZEMLE.

Takarékoskodás.

A takarékosági jutalék elejét veszi annak, hogy a váltóőrök a lámpák részére kiszabott olajjal a csizmájukat kenegessék. Ez eddig rendén is volna, bárha a Máv. takarékoskodásának az utazó publikum issza meg a levét.

Van azonban igen sok eset, amidőn a Máv. garasoskodása az alkalmazottak bőrére megy, amikor szigorú utasítást kapnak a főnökségek, hogy minden garast a fogukhoz verjenek, mielőtt azt kiadják.

Es a főnökségek spórolnak is nagyban, mintha a Máv. nem is közlekedési vállalat, hanem *sparverei*n volna.

Akárhogyan takarékoskodnak is azonban, sohasem elég a felsőbbség előtt a garasoskodásuk.

A beállított hiteltételek évről-évre kisebbek lesznek, bárha a főnökségek által beszerzendő anyagok árai meg évről-évre emelkednek.

Miután azonban a nyers anyagokat az egyes főnökségek javarészt in natura kapják, így tehát ezen *pénzt* megtakarítani az egyes főnökségeknek nem igen lehet. Hanem pénzt, hozzá sok pénzt megtakaríthatnak a főnökségek a *munkabérek*en. Ezen lehet takarékoskodni, sőt *muszáj* takarékoskodni.

A zágrábi üzletvezetőség éppen mostanában utasította a forgalmi főnökségeket, hogy miután a főnökségek a kiszabott „*hitelt*“ tullepik, hát jó lesz, ha spórolnak.

Ez a spórolás pedig nem jelent egyebet, mint *lenyomni a munkabért, letagadni a tulajdonát*, magyarul: a munkásokat megrövidíteni.

Akinek százalék is jár, annak a százalékát fogják rövidíteni, hogy a „*hitel*“-t át ne lépjk a tisztelt forgalmi főnökségek. És erre maga *Pulsky* ur fog ügyelni.

Bizony tanácsos lesz más dolgokon garasoskodni, de nem a munkabérek s ha száz ily értelmű rendeletet kapnak is a főnökségek, úgy azt hisszük, több eszük lesz a főnök uraknak, mint a rendeleteket gyártó zágrábi üzletvezetőségnek.

Harc a tüzelőanyagért.

Ha valakinek pénzért, kedvezményes áron vagy részletfizetésre *ígérnek* valamit, nem az a fő, hogy csak ígéret maradjon, hanem hogy azt *meg is adják*. Hiába adta ki Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a rendeletet, hogy a szegényebb sorsú vasutas részletfizetésre is kaphasson tüzelőanyagot, ha még — a pénzéért sem kap. Mi lesz akkor a télen, ha most, amikor annak szállítását sem hó, sem egyéb akadály nem gátolja, sem bir tüzelőt kapni.

Tehát ez is csak *egy a sok ígértből*, amelyet azonban eszük ágában sincs megvalósítani.

A „*jól kötött szerződések*“ a bányatársaságokkal és erdőgondnokságokkal, eredményezik azt, hogy fát és szénét egyes állomások csak hónapok multával kapnak. A Máv. saját szükségletét sem képes fedezni s így alkalmazottainak egyáltalában nem, avagy csak hónapok multával juttat egy keveset.

Ez volna egyik oka ezen mizériáknak, a másik pedig az, hogy minden területet, ami még saját szükségére, a kirakodásra és berakodásra, is kevés volna, a Máv. bérbead s így természetesen a tüzelőanyagok berakására, elfuvarozására nincs is hely.

Minden nagyobb állomáson érezhető ennek káros volta, a kisebb állomások közül azonban figyelmet érdemel a „*Rákospalota-Ujpest*“ állomás, a Máv. *istvántelki főműhely, budapest-nyugati* és a *rákosrendezői pályaudvar* személyzete, akik a házberuzsora elől Ujpestre és Rákospalotára menekültek. Közel 2500 vasutas, akiknek kedvezményes tüzelőanyagra van igényük és joguk.

Azonban hiába jogok ezek, ha nincs aki sikra szállana értük és nincs, aki meg is tartsa.

Mult télen az itt lakó vasutasok zöme egész idő alatt nem juthatott tüzelőanyaghoz, ez ismétlődik most nyáron is. Hónapokig hever befizetve, mint holt tőke, a vasutasok százainak utolsó garasa, de fát nem kap s így elmondhatja, hogy hát most se pénz, se fa.

Ha érkezik is 5—6 kocsi fa, oly aránytalanul osztatik el, hogy éppen a legszegényebb, legnagyobb szükségben levők, a nagy családdal bírók nem kapnak belőle.

Hiába gondoskodik a vasutas (szájától vonva el egy pár garasát) idejekorán beszerezni tüzelőanyagot, ez meddő kísérlet.

Felhívjuk az intéző körök figyelmét még egy körülményre.

Tudnivaló dolog, hogy a télen ha valaki panaszszal jött Bródy főnök urhoz, hogy fázik, nincs tüzelőanyaga, avagy kérte annak igazságosabb elosztását, sógorához, az ottani telep bérletjéhez küldte azzal: „*Van a sógoromnak, az is ad.*“ Talán ez az oka annak, hogy a Máv. részére kevesebbet rendel? Talán ez az oka, hogy nincs elég hely ennek beraktározására?

Nem kutatjuk, hogy a *sógor* befolyása folytán jött-e Bródy ur Köbölkutról Rákospalotára, avagy Bródy ur révén sógora a terület bérletéhez, de nem látjuk egészségesnek ezt a helyzetet.

Azt sem kutatjuk, hogy 1 kor. 70 filléres rossz szén miatt adnak 2 kor. 10 fillérért? Vagy a Máv. is az egyszeri vendéglős nyomán halad, aki egy kancsójából tizféle áru bort mért, azt tartván szem előtt, hogy fő a *haszon*.

Azt sem bánjuk, hogy az elkecseregett vasutas amazonok, akik megunták a télen egy héten keresztül egész nap hiába várni a fa és szén kiosztását, elkecsereedésükben egy kissé Bródy urat is megsimogatták. Ezek nem voltak hajlandók a *sógorhoz* menni vásárolni, mert a pénzüket már befizették az állomáson.

Meg is bűnhődtek érte az amazonok! Bosszúból újabb teljes hónapig nem kaptak tüzelőanyagot.

Hogy mit terveznek az idén Bródy ur ellen, azt is meg fogjuk tudni. Mi is, Bródy ur is.

Hamis cégér.

Kecskeméten egy-két munkástagja van a szentkoronás szövetségnek.

Ezen a réven azután azt hiszik, hogy jogukban áll a *vasuti munkások* nevében mulatságot rendezni. Már meghívókat is nyomtattak, hogy eláraszszák vele a vasuti munkásokat.

Kecskeméti csoportunk vezetősége most arról értesít bennünket, hogy ez *hamis cégér*, amennyiben ottani csoportunk százon felüli tagja közül egyetlen egy sincs, aki ezen a „bálon” részt venni szándékoznék.

Egyben kéri az összes szervezett vasutasokat, hogy a turpisságnak *fel ne üljenek*, nehogy indirekt is hozzájáruljanak a szentkoronás pénztárak gyarapításához.

Szent Lukács bajban.

Kétszer is végiglapoztuk a szentírást, de sehol sem leltük nyomát, hogy néhai Szent Lukács fürdőket vagy vizgyógyintézeteket alapított volna hajdanában.

Nem is tudjuk tehát megmondani, hogy a budapesti Szent Lukács fürdőt miért keresztelték el éppen Szent Lukácsról és miért nem SzentEuzébeusról, SzentHyppolittról vagy Szent Flóriánról? Ez utóbbinak neve jobban is ráillet volna a fürdőre, mert legalább minden Szent Flórián egy-egy vizes kanecót tart a kezében.

Az most ugyan nagyon mellékes, hogy honnan ragadt a név a Szent Lukács fürdőre. Elég az ahoz, hogy ezideig a pályatorvosok rendelkeztek a beteg vasutasok részére ebbe a fürdőbe is jegyeket, hogy beteg tagjaikat gyógyíthassák.

Az iszapfürdőit Szent Lukácsnak sok vasutas felkereste, hogy reumás tagjait kikúrálja. A jövőben már ebben sem lesz módja a vasutasnak. A legutóbbi hivatalos lap utasítja a pályatorvosokat, hogy többet ne rendeljenek Szent Lukácsfürdőt.

Szent Lukács tehát bajba került. Nem látogatják majd a vasutasok, nem fognak gyógyvizében enyhülést keresni a köszvényes vasutasok, bizonyára azért mert valamelyik földi szent, akinek éppen úgy *magafelé* hajlik a keze, mint a menybeli társainak, cudarul megharagudhatott Szent Lukácsra.

Akármit vétett is azonban Szent Lukács, a rövidebbet nem ő, hanem a beteg köszvényes, reumás vasutasok huzzák. A sok ezer köszvényes vasutas részére csupán három hely van fentartva *Pöstyénben*. Ezenkívül, akinek módja volt benne a két hónapi nyári szabadságát fele részben Herkulesfürdőn, fele részben Karlsbadban tölthette. Ilyen vasutas azonban kettőnél is kevesebb volt.

Mindez hagyján volna, csak legalább a főnökségek ki is hirdetnék az olyan rendelkezéseket, amelyek nem annyira őket, mint inkább az alkalmazottakat érdeklik.

Akkor nem kellett volna Papp Tamásnak, aki már két héttel ezelőtt kapott 6 Szent Lukácsfürdőjegyet, Marosvásárhelyről feljönni Budapestre. Mert Szent Lukács irgalmatlan volt. A 6 darab jegy dacára egyszer sem engedte megfürödni Papp Tamást.

Szerencsére nála volt a Friss Ujság. Ebből aztán megtudta, hogy a legjobb szer a köszvény ellen az *indraszesz* és hogy Kossuth Ferenc is ezt állítja.

Hát akkor süsse meg Szent Lukács a tudományát!

Kinek kell Szent Lukács, mikor van indraszesz?

Nyaralás előtt — nyaralás után.

A legelőkelőbb olvasóközönséggel dicsekvő vasutas hetilap, a „*Klub*” lapja, nyár elején agyba-főbe dicsérte a porosz vasutasminisztert. Akkoriban teljesen osztotta az előkelő lap a porosz vasutasminiszter ama nézetét, hogy „a munkabérek szabályozásánál figyelemmel kell lenni az ipari és mezőgazdasági érdekekre, mert nagy veszedelmet rejtene magában, ha a vasut tullépné azt a határt, amelyek között az ipari és mezőgazdasági munkabér mozog. Az államvasutak-

nak csak az lehet feladata, hogy lépést tartson az általános napszámtételekkel és ezeket annál kevésbé lépje túl, mert a vasuti munkás alkalmaztatásánál fogva sok olyan előnyben részesül, amiben más munkásnak nincs része.”

Nyár elején elismerte tehát a cikkíró, hogy teljesen indokolt az, ha a vasuti munkások keresete alacsonyabb, mint a külső munkásságé. Mert, ha fordítva volna, akkor bizony a külső munkásság is olyan bért követelne, mint a vasuti munkások. Ezt pedig megsínylené az agráriusok zsebe. Csakhogy a fenti idézeteket *nyaralás előtt* írta a cikkíró.

Ma nyaralás után már feledte mit írt akkoriban és 6 héttel később ugyanez a cikkíró így ír:

„Nem mondhatjuk el ugyanezt a vasuti munkásalkalmazottakról, dacára annak, hogy anyagilag ezek is minden hasonló munkásosztálynál előnyösebb helyzetben vannak, mert nálunk a vasuti munkabérek nagyobbak, mint amennyit bármely magánvállalat, vagy gyárüzem a hasonló munkáért fizet, a napszám is, — eltekintve attól, hogy állandó — sok helyt nagyobb a környéken fizetett napszámnál.”

Ime! Hogy mosolyoghatnak ezen a klubtagok, akik teljesen tisztában vannak azzal, hogy bizony a vasuti munkások keresete kisebb, mint az ugyanazon helységben divó napszám.

De mond valamit még a cikkíró ur: miért elégedetlen a vasuti munkás? Azért mert,

„ha a vasuti munkásosztály elégedetlenségének okát kutatjuk, arra az eredményre jutunk, hogy ez az elégedetlenség nem anyagi, hanem egyéb külső befolyásra vezethető vissza.

Ez a befolyás a szervezkedés révén tudott magának érvényt szerezni, s a közeljövő egyik legfontosabb feladata, hogy ez a befolyás megakadályoztassék és a vasutas szervezetek és egyesületek viszálytérítessének alapszabályszerűleg megállapított ügykörükhöz.

Mi ez, ha nem uszítás?

Hát tessék neveket említeni, hogy melyik az a szövetség, amelyik alapszabályszerű ügykörét elhagyta? Ne tessék általánosítani tisztelt Klub. Ez, gyöngén szólva, nem — urias. És tessék megmondani, hogy mikor írt a klublap igazat? Nyaralás előtt, vagy nyaralás után?

Szerszámlakatosok.

Egyike ama kategóriáknak, amelyek azt sem tudják, hogy hová tartoznak, hogy innennyi a fizetésük?

A kifizetés alkalmával a kezükbe nyomnak egy-két papirbankót azután mehet vele haza, ahol szegény feje azt sem tudja, hogy mit vegyen elsősorban?

A legkülönösebb a dologban az, hogy szerzte az országban mindenütt másféle alapon számolják el a szerszámlakatosokat. Egyik helyen az alaphéren kívül 20% a másik helyen 30%-ot kapnak. Sőt megesisik az is, mint pl. Piskin tényleg létezik, hogy egy és ugyanazon műhelyben dolgozó szerszámlakatosok különféleképpen számoltnak el.

A piski-i műhelyben négy szerszámlakatos dolgozik. Ezek közül kettőnek 3 korona 80 fillér az alaphére, kettőnek pedig 4 korona 20 fillér. Ez utóbbiak egyike azonban 70 fillér pótdíjban is részesül.

Hát ez érthetetlen!

Három munkás, aki ugyanazt a munkát végzi, kétféle elbánásban részesül. A negyedikétől senki sem irigylir a 70 fillér pótdíjat, azonban, ha ez ennek *jogos, úgy a többinek csupán méltányos lehet.*

Megemlítjük, hogy a fűtőházi munkások pótbére jóval magasabb, mint amilyenben az a piski-i szerszámlakatos részesül, akinek 4 korona 20 fillér alaphér mellett, 70 fillér pótdíjat számol el a főnökség.

Ezen a téren is kíváncsok volna, ha egy-séges fizetési elszámolás divna.

Maguk a szerszámlakatosok hibásak e tekintetben.

Ha szervezkednének, akkor a szervezkedés közelebb hozná őket egymáshoz. Alkalmuk nyílnék lapunk utján egymás buját-

baját megismerniök és ugyancsak lapunk utján ismernék meg kereseti viszonyaikat.

Ily módon értesülnének pld. a b...i szerszámlakatosok a d...i szerszámlakatosok helyzetéről és ha a b...i szerszámlakatosok rosszabb keresettel bírnak mint d...i társaik, akkor a főnökség előtt precedensre hivatkozva, méltán kérhetik helyzetük javítását.

Mi a magunk részéről szívesen helyt adunk minden ilyenmü felszólalásnak, a dolog fősztyát azonban a szervezkedésre kell fektetni.

Vasárnapot!

Állítólag a *Máv.* sietős munkái miatt felüggesztették a vasárnapi munkaszünetet.

Különös, hogy egész héten sohasem olyan sürgős a munka, mint éppen vasárnapon.

A munkásság egész heti robotolásából nincs elég haszna a *Máv.*-nak. Profitvágya miatt még vasárnap is kényszerítik a munkásokat, hogy robotoljanak az „*isten által megszentelt*” hetedik napon is.

Mindig templombajarást prédikálnak a munkásságnak, ha azonban a profitdüh megkívánja, úgy nem szükséges a munkásnak templomba járni.

Egy öreg, töpörödött anyóka járt nálunk. Sirva panaszkodott, hogy a napi 12 órás munkaidő tönkreteszir a fiát, akinek most már vasárnapja sincs. És egy felvidéki *Máv.* műhelyfőnöksége *egy 58 éves öreg embert, aki 30 éve görnyed, izzad a Máv.-ért,* két koronára büntetett, mert öreg izmai vasárnap nem voltak képesek őt a műhelybe bevonszolni.

Ma, amikor mindenütt folyik a küzdelem a vasárnapi munkaszünetért, a vasutasoknak is hangoztatni kell: *adjatok vasárnapi munkaszünetet.*

Vasutassors.

Péczei Sándor 29 éves gyomai vasuti munkást egy tolatómozdony gözdugattyuja hátba ütötte, ninek következtében Péczei hátgerince összeroncsolódott. Péczei belehalt sérüléseibe.

KÜLFÖLD.

Az osztrák vasutasok passzív rezisztencia előtt. Az osztrák vasuti hivatalnokok egyesülete — mint a „Magyar Tudósító” című könyvmatos jelenti — Lesingben, Bécs közelében, nagygyűlést tartott. A gyűlésen főleg a déli vasutak osztrák vonalain levő alkalmazottak fizetésrendezését tárgyalták, aminek késése *nagy izgalmat és elkeseredést* keltett. Az egybegyűlt vasutasok kimondották, hogy ha a fizetésrendezés hamarosan be nem következik, a *magánvasutaknál megkezdik a passzív rezisztenciát.* Ez pedig annál fontosabb, mert *Ausztria összes vasutas-egyletei és szövetségei koalícióba léptek egymással a passzív rezisztencia érdekében követendő eljárást illetőleg.*

Lapzárta után.

A fizetésrendezésről szóló törvényjavaslat szentesítéséről szóló hirt *fenntartással* közöljük. Egyidejűleg e hírrel leközljük a lakbértáblázatokat. Megjegyezzük, hogy erre még visszatérünk; nem mulaszthatjuk azonban már most felemlíteni, hogy az öt lakbérosztályba sorozott *Máv.* alkalmazottak nagy részét a városok beosztása aligha fogja ki-elégíteni.

A magyar királyi államvasutak évi fizetéssel bíró alkalmazottai illetményeinek rendezéséről szóló 1907-ik évi L. t.-cikk 9. §-ában, valamint az ezen szakaszban nyert felhatalmazás alapján a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak a pénzügyi m. kir. miniszter urral egyetértőleg kiadott rendelkezésben az állomáshelyek következőképpen soroztatnak lakáspénzosztályokba:

Az I. lakáspénzosztályokba tartoznak: Budapest, Fiume és a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő állomás-helyek;

a II. lakáspénzosztályba tartoznak a Budapesten kívül fekvő üzletvezetőségi székhelyek és Brassó, Győr, Kassa, Nagyvárád, Pozsony, Temesvár;

a III. lakáspénzosztályba tartoznak: Bánréve, Bród, Bruck-Királyhida, Cegléd, Cell-Dömölk, Dombóvár, Eszék, Gyékényes, Hatvan, Hódmezővásárhely, Jutas, Kaposvár, Kecskemét, Komárom, Livótvár, Losonc, Lugos, Máramarossziget, Nagybecskerek, Nagykanizsa, Nagyszében, Nagyszombat, Nyíregyháza, Nyitra, Palotaujpest, Pancsova, Pápa, Pécs, Piskitelep, Pöstyén, Püspök-ladány, Rutka, S. A. Újhely, Sopron, Szabadka, Szatmárnémeti, Székesfehérvár, Szolnok, Trecsén, Ujvidék, Versec, Vinkovec, Zombor, Zsolna;

a IV. lakáspénzosztályba tartoznak azok a törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városok, melyek az I., II. vagy III. lakáspénzosztályba felsorolva nincsenek, végül

az V. lakáspénzosztályba tartoznak mindazok a községek és telepek, melyek az I., II., III. vagy IV. lakáspénzosztályokba nem sorozhatók.

Az évi fizetéssel bíró alkalmazottak részére megállapított lakáspénzek összegeit az alábbiakban közöljük:

A) táblázat (tisztviselők).

Fizetési osztály	I.	II.	III.	IV.	V.
		lakáspénzosztályban korona lakáspénz			
I.	3000	—	—	—	—
II.	2500	—	—	—	—
III.	2000	1600	—	—	—
IV.	1800	1600	—	—	—
V.	1500	1300	1050	900	750
VI.	1250	1100	875	750	625
VII.	1000	900	700	600	550
VIII.	900	720	630	540	450
IX.	800	640	560	480	400

B) táblázat. Egyéb alkalmazottak.

Lakáspénz koronákban	I.	II.	III.	IV.	V.
évi fizetés után					
2900—3600	800	640	560	480	400
2400—2800	700	560	490	420	350
1800—2300	600	480	420	360	300
1200—1700	500	400	350	300	250
900—1100	400	320	280	240	200
600—800	300	240	210	180	150
kezelőnők	600	420	420	360	300

Az állomáshelyeknek lakáspénzosztályokba ify módon történt besorozásáról az összes személyzetet azzal értesítjük, hogy e besorozás alapján az alkalmazottakat megillető lakáspénzkülönbözetnek még e hét folyamán leendő folyósítása iránt egyidejűleg intézkedünk.

Budapesten, 1907 augusztus 19-én.

Az elnök helyett:

Geduly,

miniszteri tanácsos, igazgató.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasúti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A helyicsoportok közleményei.

A petrozsényi helyicsoport e hó 26-án taggyűlést tart, amelyre tömeges megjelenést kérünk.

Szeptember hó 9-én vezetőségi ülés lesz.

Az aradi helyicsoport új vezetősége határozata értelmében befizetés eszközölhető: minden kedden és a munkabérfizetési napokon este 6—8 órák között a nagyváradi-ut 5. szám alatt.

A hátralékos tagokat kérjük tartozásaik kiegyenlítésére, különben a tagok sorából törölni lennének kénytelenek.

A ruttkai helyicsoport vezetősége kéri a tagtársakat, hogy tagsági könyvecskéiket szeptember 1-től 10-ig terjedő idő alatt, ellenőrzés céljából, okvetlen jutassák a vezetőséghez.

A hatvani helyicsoport szeptember hó 1-én, d. u. 5 órakor, rendkívül fontos napirenddel taggyűlést tart.

A temesvári helyicsoport szeptember hó 3-án rendkívül fontos napirenddel taggyűlést tart. Minden tagtárs ott legyen!

A Máv. gépgyári helyicsoport augusztus hó 25-én, d. e. 9 órakor taggyűlést tart az Orczi-ut 47. szám alatti Melicher-féle vendéglőben. A tagok tömeges megjelenését kéri a vezetőség.

A nagybecskereki helyicsoport e hó 27-én, kedden, este 7 órakor taggyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselteti magát.

A kegyelmes urakhoz!

Ha kegyelmességek visszakerülnek majd nyári üdülőhelyükről, kegyeskedjenek tudomásul venni, hogy Gyalui György nagyváradi szertárőrt méltatlanság érte.

Oh, távolról sem kívánjuk, hogy orvoslást nyujtsanak, tudjuk, hogy az csupán jámbor óhaj maradna, hanem jellemrajzát akarjuk adni azoknak a sinbetyároknak, akik készek szemtelenül hazudni, csak hogy tarthatatlan álláspontjukat megvédhessék.

Ezek az aranygalléros sinbetyárok Gyalui Györgyöt meg akarták fosztani kenyerétől.

Ráfogták Gyaluirra, akinek több esze van, mint az egész kolozsvári üzletvezetőségnek, hogy bolond. Mikor azután belátták, hogy ezt nekik senki fia sem hiszi el, azt mondták, hogy a szeme rossz.

Kapott is egy ily tartalmu levelet:

Gyalui György szertárőrnek,

Nagyvárád,
szertárvez. után.

Mint hogy ön szolgálati kötelességei teljesítésére szabályszerű orvosi vizsgálat után képtelennek nyilváníttatt, Önnek a szolgálatot 1907. évi július hó 31-ére ezennel felmondom s a tényleges szolgálat alól már most felmentem.

Nyugdíja hivatalból fog folyósíttatni, mely okból terjeszsz be nyugdíjintézet felvételi igazolványát és jelölje meg, hogy mely községben kívánja nyugdíját felvenni.

Kolozsvár, 1907. évi április hó 26-án.

Olvashatatlan,
üzletvezető.

Gyalui azonban hozott egy nagyváradi szemorvostól bizonyítványt. Dr. Szabó György igazolja, hogy: „noha a látás a jobb szemem a normális mértéknek csak 2/3-át teszi, mindazonáltal nappali szolgálatra mégis alkalmas.

Egy specialista bizonyítványát azonban kutyába se veszik odafenn.

Mégis elért Gyalui annyit, hogy felülvizsgálati kérvényére a következő választ kapta:

Gyalui György nyugdíjas szertárőrnek,

Nagyvárád
szertárvez. után.

Szolgálatába való visszahelyezése iránt igazgató-ságunkhoz intézett, azonban hatáskörünkbe tartozó, f. évi július hó 21-én kelt kérvénye elintézésékeppen értesítjük, hogy azt, tekintettel arra, hogy Önnek a szolgálat két pályorvos egybehangzó véleménye folytán, mint a vasúti szolgálatra alkalmatlannak mondatott fel, de különben is **iszákosága miatt fegyelmi uton büntetésekként elhocsátandó lett volna**, figyelembe nem vehetjük.

Kérvényéhez csatolva volt 2 darab mellékletét csatoltan visszaadjuk.

Kolozsvár, 1907. évi augusztus hó 16-án.

Olvashatatlan,
főfelügyelő, üzletvezető h.

Hát ez gyalázat! Most egy fél év múlva sütik ki, hogy Gyaluit **iszákosága miatt büntetni kellett volna**.

Magára vall, aki ilyen állítást aláírni mer.

Gyaluit 15 év alatt soha, de soha semmiért sem büntették.

Ha Gyalui tényleg iszákos volna, akkor ő rá nem kellett volna előbb ráfogni, hogy

bolond, hogy vak, hanem egyszerűen fegyelmit akaszthattak volna a nyakába.

Az iszákoságot azonban bizonyítani kellett volna.

Ez elől a bizonyítás alól gyáva nyulak módjára bujtak ki az urak.

Inkább hazudnak és nem szégyenkeznek hazugságukról még írást is adni.

Pfujt kell kiáltanunk arra a rendszerre, ahol így bánnak az alkalmazottakkal.

De segít ezen is az öntudatos szervezkedés.

Vasutasok! Szervezkedjétek, hogy a Sobri Jóskák betyáruralmának véget vehessetek!

Várjuk a miniszteri választ!

A baresi helyicsoport ügyében a belügy-miniszterhez a következő panaszos kérvényt intézte a vasúti munkások országos szövetsége. Kíváncsiak vagyunk a miniszteri intézkedésekre. A kérvényt itt közöljük:

Nagyméltóságu miniszter ur!

Kegyelmes urunk!

Mellékelten van szerencsénk nagyméltóságod kezeihez szolgáltatni egy hatósági végzést, Somogy vármegye alispánjának egy határozatát. E határozatban az alispán ur nem veszi tudomásul a baresi helyicsoportunk megalakulását és megtiltja annak működését azzal az indoklással, hogy arra szükség nincsen. És megtoldja ezt az indoklást olyan botrányos piszkolódásokkal a munkásszervezetek és ezek vezetői ellen, amelyek egy elfogult vezércikkirónak a szájában talán helyénvalónak, egy hatósági végzésben azonban oly ríktó bizonyosságát szolgáltatják a pártoskodásnak, hogy azt eltűnni jogállamban teljes lehetetlenség.

A mi alapszabályaink belügyminiszteri jóváhagyással ellátva. Ez alapszabályok szerint bárhol alakíthatunk csoportot. E csoportalapításnak csak a mechanizmusához tartozik az, hogy alakuló közgyűlés tartandó, a megalakulás tudomásulvétel végett az alispánhoz felterjesztendő stb. Az alispán a tudomásulvételt csak olyan okokból tagadhatja meg, amelyek a megalakulás törvényes folyamatából vannak merítve. Az alakulás célszerű vagy célszerűtlen, üdvös vagy nem üdvös, szükséges vagy szükségtelen voltát az alispán nincs jogosítva megbírálni, véleménye efelől csak magánvélemény lehet, amelyet hivatalos aktában nem nyilváníthat. Annaira az egyéni izlésnek nincs az egyesülési jog Magyarországon kiszolgáltatva, hogy az alispán döntsön felette, vajjon szükség van-e itt vagy ott helyicsoporthoz és azután az ő véleménye alapján vegye tudomásul vagy tiltsa meg a csoport működését. Az ő teendője a felügyelet. Állandóan ellenőrizheti a csoport működését és csupán konkludens tényekből állapíthatja meg, vajjon a csoport alapszabályszerű működést fejt-e ki és csupán, ha azt találja, hogy a csoport működése alapszabályellenes, akkor tehet felterjesztést nagyméltóságodhoz és csupán nagyméltóságod rendelheti el a feloszlást. Zagyva vezércikkhangon jövődömondásokba a hivatalos komolyság súlyos megsértése nélkül egy határozatot kimondó egyéniség nem bocsátkozhatik, nem is szólva arról, hogy a csoportjaink működéséről kimondott kérdezetlen bírálat még a legnagyobb mértékben valótlán is, mert csoportjaink ellen sehonnan egyetlen panasz olyan irányban fel nem merült, mintha bármelyik is a rendet és a békét megrontotta volna. Sőt a munkások testületbe soroztatása által a legszebb rendet, eleven és kellemes társadalmi életet teremtett mindenütt, mert ahol csoportunk működik, ott a munkások nem kénytelenek többé korcsmai garázdálkodásokban kifejezni elégedetlenségüket, hanem sorsuk javulásának szerves módjait keresik és javításának modern és művelt munkásokhoz illő eszközeit választják. Hogy csoportjaink a dolgos és becsületes népet tévútra vezetnék ez otromba és ordenáré rágalom, amelynek alapját nem tudjuk másban keresni, mint abban, hogy az alispán ur nem tudja, melyik a helyes ut, ha a mi utunkat tévútnak nevezi.

Az alispáni végzés ellen szándékosan nem adtunk be felelőbejelentést, mert mi a magyar közigazgatás iránt annyi tisztelettel e végzés dacára is még mindig viseltetünk, hogy ezt a határozatot hivatalos okmányának nem tekintjük. Hogy azonban nagyméltóságodnak mégis tudomása legyen e hallatlan túlkapásról és módjában álljon azt megtorolni: panasz és feljelentés formájában fordulunk Nagyméltóságodhoz és kérjük nagyméltóságodat, hogyha van Magyarországon jog és törvény, amelynek oltalmában a munkások egyesülési joga is áll, úgy méltóztassék ennek a jognak és törvénynek a jelen esetben is elégtételt szolgáltatni.

Nagyméltóságodnak kiváló tisztelettel

Vasúti Munkások Országos Szövetsége.

Pászty Károly s. k.,
titkár.

Kiss Miklós s. k.,
elnök.

A felsőbbtség és az állomás-előljárók és felvigyázók.

Se szeri, se száma már azoknak a ren-deleteknek, melyek mindannyi a vasutasok jogfosztásáról szól. Ezek mind a *vasutas- és népbárát* kormány szárnypróbálgatásai, hogy mint lehetne a vasutast minden más szabad állam polgárát megillető jogtól megfosztva, alázatos, tudatlan, igavonóvá süllyeszteni a hatalomnak.

Gyülekezési jogunk csak akkor *jog* előttük, ha ezzel őket szolgáljuk, mivel erre hajlandók nem vagyunk, tehát elkobozzák.

„Nemes célra” is csak úgy gyűjthetünk, sőt ezt nemcsak megengedik, hanem egyenesen *megadóztatnak* hennünket, ha ezzel megkíméljük őket áldozatkészségüktől (mint a vasutas-árvaház ügye), hogy ezzel elterel-jék a vasutast eredeti céljától, a *szervez-kedéstől*.

Lássuk tehát, mit szabad ma?

Ma nemcsak szabad, hanem *kötelesség* nek-ed, vasutas adakozni és gyűjteni Kossuth-albumra, árvaházra (nehogy a kormány legyen köteles részedre egyet létesíteni), állatbiztosításra, tűzbiztosításra, „*Független Magyarország*”-ra, meg nem tudjuk, hány-féle albumra.

Hogy telik-e minderre a vasutasnak, azzal ők nem törődnek, fő, hogy a vasutas áldozati báránynya váljék. Gyapját annyian nyirják már ugyis, hogy ezután már csak a bőrét és csontját bocsáthatja rendelkezé-sükre.

Ha a fent elősorolt sok mindenféle kiadás helyett sokkal csekélyebb összeget a vas-utas-szervezkedésre fordít, akkor jön az ukázok egész sorozata, sőt ha sürgősen kell ennek elejét venni, akkor pláne dróton, *körsürgöny* alakjában.

Szolgálhatunk kartársainknak egy újabb *nem szabad* rendelettel; ez sürgős volt, dró-ton táncolt le a vonalakra.

Balparti Üv. 22225/I. sz.

Tudomásunkra jutott, hogy az „*Állomás-előljárók és állomásfelvigyázók országos egye-sülete*” címmel tervbe vett egyesület érdekében kibocsátott körirat anyagi támogatást, vagyis pénzbeli adományokat kér a mozgalom költ-ségére. Ebből kifolyólag szükségesnek tart-juk összes érdekelt alkalmazottainkat *jó-akaratulag* figyelmeztetni arra, hogy pénz-adományok gyűjtése *hatósági engedély és az igazgatóság előzetes beleegyezése nélkül tilos, amennyiben erről a hatóság tudomást szerez, nemcsak a gyűjtött pénzt kobozza el, hanem a gyűjtésben részeseket kiharás miatt is felelősségre vonja*. Magától értetődik, hogy az ily gyűjtés és adakozás *szolgálati szempontból fegyelmi vétséget képez*. Ez alkalommal még azt is hangsúlyozzuk, hogy ily mozgalom céljaira a hivatalos táv-írdát igénybe venni, vagy a levelezéseket *hiva-talos levelezésként továbbítani, szintén szigo-ruan tilos*.

Budapest, 1907 augusztus hó 14.

Décsey s. k.

Igy ni! Most már ebből is láthatják kar-társaink, hogy mi a fityfenének ez a sok-féle szervezkedés, hisz ezt ők már csirájá-ban elfojtják. Hisz ha minden kategória külön szervezkedik, akkor ez csak a hata-lomnak jó. Közös a vasutasság szenvedése és nyomora, miért emelnek akkor az állo-máselőljárók és -felvigyázók külön válaszfalakat? Rombolják inkább a még meg-levőket is le, így célravezető lesz mozgal-munk.

Ne téveszszék szem elől, hogy vasutasnak csak öntudatos vasutas lehet a barátja. Hü-lők, gerinetelenek és hiusághajhászok azon-ban nem.

Csodálatos, hogy ezt a kinevezettek ezrei is belátták, csak az állomáselőljárók és felvigyázók egy csekély töredéke nem. Fel tehát az *öntudatos* szervezkedésre közös ellenségünk ellen, közösen kell sikra is szállnunk felszabadulásunkért, jobbletünkért.

Egy állomáselőljáró.

Vér a sineken.

Az idei nyáron dusan arat a halál. Egyre-másra szedik áldozataikat a vasuti katasztrófák.

Egy helyt hihetetlen könnyelműséggel épült hid szakad le, másutt a végtelenül rossz állapotban lévő pályák okozzák a baleseteket.

Valamennyi balesetnek azonban olyan okai is vannak, amelyeket az aranyagon hizlalt *sajtókuvaszok* soha, de sohasem akarnak megemlíteni. És ez az ok: az *alkalmazottak túlerőltetése, a végnélküli szolgál-tati idő*.

Ahelyett hogy a Máv. által pénzelt lapok nyíltan kikelnének ez ellen a tarthatatlan állapot ellen, inkább *más okokban keresik* a szerencsétlenségek kutforrásait.

Egyike a legelterjedtebb budapesti lapok-nak, a *Pesti Hírlap*, e hó 16-án oly dolgokat ír, amelyek miatt méltán megérdemelné, hogy *vasutas többé a kezébe se vegye*.

A csik-gyimesi pályán történt szerencsét-lenség felett elmélkedik a „*Pesti Hírlap*” ilyenénképpen:

Hivatalosan még nem adták okát a kaszatró-fának, de *kétségtelen, hogy a szerencsétlenséget az állam-vasutaknál nyíltan tapasztalható szolgálati szellem idézte elő. Mintha semmit sem törődne a közönség biztonsággal! Egyik szerencsétlenség a másikat éri. Ilyen katasztrófák több lelkiismereteségre buzdít-hatnák azokat, akik felelősek az utasok életéért s remélhetőleg a budapesti igazgatóság módját fogja találni, hogy az államvasutak biztonságát helyre-állítsa*.

Nohát vasutasok így irnak rólatok az aranyagon hizlalt madarak.

A „*P. H.*” megakarja szolgálni a pausálét, sőt még többet akar kapni.

Ez a cikk tendenciája. Ezért kell az igazgatóság talpát nyalni. Ezért fogja a „*P. H.*” a vasutasokra, hogy a baleseteket a *szolgálati szellem idézte elő, hogy a vasutas nem lelkiismeretes*. Pimasz, alávaló hazugság ez, amilyenre az uborkaszazon alatt a „*P. H.*” rászorul.

Csupán a kánikulában megbomlott hírlap-írói agy irhatja ezt. Mintha bizony az a családós mozdonyvezető, fűtő vagy pályáőr készakarva idézné elő a balesetet. Mintha a vasutas nem is ragaszkodna az életéhez, a kenyeréhez. És mindezek fejében még arcátlanságát azzal is tetézi a „*P. H.*”, hogy beáll uszítóknak.

Ráuszítja az igazgatóságot a vasutasokra, mondván, hogy a *budapesti igazgatóság módját fogja találni, hogy az államvasutak biztonságát helyreállítsa*.

Hát ezalatt a „*P. H.*” nem ért egyebet, minthogy az igazgatóság a vasutasok közé vágjon.

A „*P. H.*”-nak még a pragmatika sem elég és nem riadna attól sem vissza, hogy a vasutasok szabadsága még jobban meg-szoríttassék, csakhogy az államvasutak embervérrel szerzett profitja még jobban szaporodjék. Mert minél több a profit, annál több telik a pausálékra.

Arról azonban bölcsen hallgat a *Pesti Hírlap*, hogy mi a *valódi, az igazi oka a baleseteknek?*

Arról hallgat a „*P. H.*”, hogy az állam-vasutak adminisztrációja ósdi, rossz, hogy végig a pályák mentén a katonai drill és copf uralkodik, hogy azt teszik ami *főrszif*, hogy akkor teszik, amikor *előírják* és nem akkor, amikor kell.

Arról sem hallatt a „*P. H.*”, hogy a Mávnál 24—36 órai szolgálat divik, hogy egész természetes dolog volna, ha egy-egy alkalmazottat állóhelyében lepne meg az álom.

Azt sem írja meg a „*P. H.*”, hogy a Máv. gépei rozogák. Nagy garral, büszkén hívalkodnak a 800-as gépekre, a XII. meg a XIV. osztályuakról azonban jobbnak látják hallgatni. Kossuth alatt az állapotok csak rosszabbodtak. A vaggonok gyártása-lyal nem haladt lépést a mozdonyok gyártása. És tényleg napról-napra halljuk, hogy külön-féle gyáraknál nyakrafőre rendelnek kocsikat. A lokomotívok rendeléséről azonban ritkán

hallani. A sok rossz lokomotív helyett, — amelyeket már rég ócska vas gyanánt kellett volna eladni, — a vasutak jövedelmé-ből a legjobb, legmegfelelőbb gépeket lehetett volna beszerezni. A pénz azonban a Pesti Hírlapoknak kell. Az aranyagon élő lapok pausáléiból sok száz vasutasnak lehetne egy-egy falat kenyérrel nagyobbab juttatni. Sok száz emberrel lehetne a vasutak személyzetét szaporítani abból a pénzből, amelyet a vasutasok keservesen megkeresett filléreiből osztanak azoknak, akik a keres-kedelmi kormányok szekerét tolják.

Az egyes vasuti baleseteket a következők-ben adjuk:

Csikszereda állomástól négy kilométernyire Csik-csicsó község alatt kisiklott a 8801. számú személy-vonat. A mozdony lezuhant az öt méter magas töltésről s a mellette húzódó sáncba furódott, magával rántva esésében a kalauzkoosit és két első-másodosztályú személykocsit, amelyek szilán-kokká zúzódtak. Az ezeket követő egyik harmad-osztályú kocsit a sineken keresztül feküdt, két harmadosztályú kocsit pedig kizökent ugyan a sinekből, de épségben maradt. A szerencsétlenség-nek nagyon sok utas esett áldozatul. Berger Lajos jogakadémiai tanár neje koponyarepedést szenvedett és azonnal meghalt. *Éleveszéylesen megsebesültek: Pál Tamás gépész, Miklós Sándor fűtő*. Az utasok közül 15 utas szenvedett kisebb-nagyobb sérüléseket. A szerencsétlenség színhelye borzalmas látványt nyújt. A sinek felszakadtak és a töltés oldalát egészen elborítják a lezuhant kocsik roncsai. A pálya helyreállításához már hozzákezdek. A szerencsétlenség okának kiderítésére megindult a vizsgálat. Két verzió kering erre vonatkozólag. Az egyik szerint a kisiállítás helyén a pályát javi-tották és a teljes sebességgel robogó vonat egy rosszul megerősített sín elhajlása folytán siklott ki. A másik felfogás szerint a gépben keresendő a szerencsétlenség oka. A vonatot ugyanis egy másodosztályú gép vezette, amellyel most kísér-leteztek másodszor. Ez a lokomotív sokkal könnyebb, mint a rendes első osztályú gép és így zökken-hetett ki teljes sebesség közben az erős ívben hajló pályarészen.

A másik szerencsétlenségről a következő hír érkezett:

5405. számú személyvonatról Raitz állomáson éjjel 3 óra 46 perckor a tévesen leakasztott és visszamaradt lipiki közvetlen kocsiba, a néhány perc múlva ugyanazon a sinen bejáró 5875. számú tehervonat belettközött és a sinből kilökte. A kocsiban volt öt utas megsebesült és a legközelebbi vonattal tovább utazott. A tehervonat lokomotívja és kilenc kocsija megrongálódott.

*

Szerencsétlenség történt a kassa-oderbergi vasut Várna—Zsolna vonalán is. A 6. számú gyorsvonat a 74. számú tehervonatot utolérte és belettközött. A tehervonat két utolsó kocsija megsérült. Egy utas jelentéktelen bürhorzsolásán kívül emberben kár nem esett. A forgalom egy órai fennakadást szenvedett.

Pályáőr vagy utkaparó?

Sokszor megirtuk már azt a végnélküli szekaturákat, amely a pályáőröknek jutott osztályrészül.

Nem lesz érdektelen azonban felemlitenünk, hogy a legnagyobb megerőltetéssel kell egyekezniük, ha a reájuk kiszabott munkát el is akarják végezni. A vonalakat kétszer napjában be kell járniok. A reggeli bejárás-nak reggel, amily korán csak lehetséges kell megtörténnie. Ilyenkor természetesen még nincsen munkás a vonalon. Azonban, a pályáőrnek tudnia kellene, hogy hány ember dolgozik a vonalon? Ezzel akarják ellen-őrizni, vajon tényleg bejárja-e a vonalát? Ha azután ezt tényleg lelkiismeretesen tel-jesíti, akkor lehetetlen, hogy ideje marad-jon a gaz kiirtására. Ha a vonal bejárását mulasztja el, úgy hull a koronákban bü-netés a fejére. Ha pedig a gaz tisztítását nem hajtotta végre, akkor meg pláne hull a pénzbüntetés, mint a zápor.

És a fontosabb teendője a pályáőrnek bizony csak a gazirtás marad. Már csak azért is, mert a gazirtásra nem lehet rá-

fogni, hogy ezt megtette, mivel a gaz a sinek között árulója lehet.

A vonalbejárásra vonatkozólag azonban már füllenteni is lehet. Mert akárhányszor arra kényszerítik a pályaoert, hogy *hazudjon*, hogy be ne vallja a büntetéstől való félelemben, hogy *nincs ideje, hogy nem képes a vonalat bejárni*.

És innét van, hogy az utóbbi időkben egyre több gondot fordít a pályaoer a vonala kigazolására, mint a bejárásra.

A bejárást, ha el is mulasztja, egyszerűen ráfogja, ha kérdőre vonják, hogy ő igenis bejárta ezt.

A gaz irtására azonban neki kell gyűr-köznie, hogy ennek a munkának meg is feleljen.

Ahány apró gyermeke van, azt mind befogja kapálni, kaparni, csak hogy a többség egy fűszálba se kapaszkodhassék.

Ismerünk egy 50 éven felüli pályaoert, aki egy ócska, rozoga ekével irtja a gatz a pályatesten, csak hogy idejében meg legyen ezzel.

Az eke elé vele egyidős feleségét fogja, ő maga pedig az eke szarvát tartja.

Pályaoerök! Emlékeztek-e még, hogy az iskolás olvasó könyvekben, szépen megírták azt a históriát, hogy egy magyar gróft a török uralom alatt a törökök az eke elé fogtak?

Emlékeztek-e arra, hogy megtanítottak titeket arra, hogy megvetéssel sujsátok azokat, akik ilyen emberkinzásra képesek?

Hát tekintsétek a magatok helyzetét és azután ítéljétek, vajjon nem szenvedtek-e ti százszor és ezerszer többet, mint a törökök által egy-két órára az eke elé fogott fajmagyar gróf?

De tanuljatok is a magatok baján, ne várjátok a helyzetetek javulását mástól, mint az öntudatos szervezkedéstől.

Pályaoerök, szervezkedjétek!

SZERVEZETI ÜGYEK.

Érsekujvári vasutasok! E hó 24-én, este 7 órakor a Lapka-féle vendéglőben nyilvános vasutas-gyűlést tartunk.

Vasutasok, eljőjétek!

A központi lapbizottság.

Veszteségünk. Miskolcon két derék elvtársunkat temették el e hónapban.

Broskó Károlyt e hó 10-én nagyon hosszú szenvedés után megváltotta a halál.

A miskolci helyicsoport nevében Thom Ede búcsúztatta el a halottat, míg a szociáldemokrata párt részéről Eisenhardt Gyula elvtárs tartott megható beszédet.

Bors József miskolci raktári munkástársunkat hirtelen érte el a halál. A helyicsoport nevében Székely Győző tartotta a búcsúztatót.

Mindkét ravatara koszorúkat helyeztek a munkástársak, köztük a helyicsoport hatalmas koszorút is. A temetéseken általános részvét nyilatkozott meg. Nyugodjanak békében! Örizzük emléküket.

Az adó.

— Irta: Dr. Kadosa Marcal. —

III.

Ennek a visszaélésnek meg kell szűnnie. Ezt az erőszakoskodást a jövőben nem fogjuk tűrni. Már a multakra nézve is igyekezni fogunk orvoslást találni cikkem későbbi folyamán részletezendő módon, a jövőre nézve azonban a legerélyesebb védekezés fegyveréhez fogunk nyulni és szükség esetében a bíróság segítségét fogjuk igénybe venni.

A mélyen tisztelt államnak itt nincsen csak két választása. Vagy respektálja a törvényt, amely a napibér szerint dolgozókat kiveszi az adófizetés kötelezettsége alól, vagy pedig ha adófizetőkkel akarja a munkásokat tenni, akkor havidijasokat csinál belőlük, magyarul szólva kinevezi őket. De ami hátrányos a munkásokra, azt igen, ami előnyös, azt nem — nos hát ezt a megoldást nem fogjuk tovább eltűrni. Ha az állam arra az álláspontra helyezkedik, hogy neki nincsenek havidiját huzó műhelyi

alkalmazottai, hanem vannak csupán napibéres, napszamos munkásai, akkor az a másik állam, amelyik az adót szedi, szintén nem mondhat egyebet. És ha napszamosok, akkor nem kötelesek adót fizetni, akár-mekkora a napszámjuk. Mert van olyan finánc-magyarázat is, hogy akinek a rendes napszámot meghaladó napi bérkeresete van, az már nem eshetik a napszamos adómentessége alá. Ilyen magyarázatot azonban az 1883. évi X. törvénycikk el nem tűr. Ennek a törvénynek a 2. §-a azt mondja:

A napszamosok keresetük után adó alá nem esnek.

És sem itt, sem a törvény más helyén egy árva betűvel nem mondja azt, hogy mekkora keresetű napszámost mentesít. Napszamos és punktum. Akár keres egy koronát naponta, akár keres tiz koronát. Akár én foglalkoztatom, akár az állam. Akár szerencsétlen munkaviszonyok között dolgozik, hogy mindennap másutt kell munkát keresnie, akár szerencsésebb munkaviszonyok között, hogy tizenöt évig mindennap egy és ugyanazon a helyen dolgozhatik. Abszolút semmi különbség téve a törvényben nincsen. És mik egyebek a vasuti munkások, mint olyan napszamosok, akik esetleg tizenöt vagy huszonöt évig is mindennap ugyanazon a helyen dolgozhatnak? Csak ezzel a körülírással lehet az ő helyzetüket kifejezni. Mert állandóságuk nem szerves, nem szükségképeni állandóság, hanem csak esetlegesség. Esetleg igen, esetleg nem. Esetleg husz évig is ott dolgozhatnak a vasutnál, de esetleg holnap kitehetik a szűrét akár-melyiknek. E szerint a legjobb akarattal se lehet őket másoknak tekinteni, mint napszamosoknak és mint ilyenek nem kötelesek adót fizetni.

A dolog úgy áll, hogy 1875-ben, amikor a kereseti adóról szóló törvényt alkották, Magyarországon még egyáltalában nem volt gyáripar és nem volt modern bér munkás sem. Az iparban foglalatatoskodó munkások vagy ugynevezett mesterlegények voltak és ezek havidiját kaptak, mint most a kereskedősegédek vagy darabszám dolgoztak, vagy pedig voltak közönséges napszamosok. Ez utóbbiakat kivette az 1883. évi X. törvény-cikk az adófizetők közül az előbbieket benne hagyta. Igen ám, csak hogy az idők folyamán átalakultak a viszonyok. A mesterlegények eltűntek a föld színéről, különösen azok, akik havidiját huznak. Darabszámra dolgozók még vannak és ezekre áll is a törvény. De a nagy tömege az iparban dolgozó munkásoknak napszamosossá vált. Most itt állt a finánc tátott szájjal. Ó csináljatott adótörvényt az iparossegédekre és ime ez kapja magát és napszamosossá lesz. Mit csináljon? Ki engedje szaladni a karmai közül? Nemi. Utána megy és egy „magyarázat”-tal nyakoncsipi. Csak hogy ezentul lesz rá gondunk, hogy a körmére koppint-sunk.

Amennyiben azonban egyáltalában fizetik ezidőszent ezt az adót az államvasut munkásai, még ebből korántsem következik az, hogy minden munkás az ő keserves garasából fizesse. A keresetadóról szóló törvény 11. §-a ugyanis azt mondja:

A cselédek, továbbá a gyári, kereskedői és iparossegédek és segédmunkások keresetadóját a munkaadók fizetik, de jogukban áll az általuk lefizetett adót az illetők béréből levonni.

A gazdag és hatalmas állam itt tehát a szegyenkezés álláspontjára helyezkedik. Rösteli, hogy ő bizonyos számú forintokat elszedjen attól a szegény embertől, akinél nem is minden forintnak, de minden fillérkének is száz helye van. Nem — azt mondja — én nem veszek el ettől a szegény embertől semmit. Én csak kivetem rá az adót és terajta vasalom be te munkáltató. Az az ember tenálad dolgozik, neked használ, neked szerez profitot, fizessd tehát érte azt a pár forint adót. Ha azután tisztességes munkáltató vagy, akkor azt fogod mon-

dani: ha ez az ember, ha ennek az embernek a munkája megér nekem egy évben mondjuk 1200 koronát, akkor megér 1220, vagy 1230 koronát is. Kifizetem az adóját szívesen.

Ez rendben volna és erre az álláspontra kellett volna az államnak is helyezkednie, amikor a törvényt csinálta, ha egyáltalában adót vet ki a munkásra. Csak hogy a szemérmetes állam, amely maga szegényli elvenni a szegény ember krajcárkát, a munkáltatóknak azt már megengedi. Fizesd ki érte az adót — azt mondja — azután ha akarod, levonhatod a béréből.

És most abba a ritka helyzetbe jutottam, hogy a munkáltatókat kell dicsérnem. A munkáltatók többnyire vannak oly igazságosak és olyan gálánsak, hogy a kifizetett adót nem vonják le a munkás béréből. Egyszerűen beleveszik a kalkulációba, hogy minden emberük egy esztendőn át 20, vagy ennél több, vagy kevesebb koronával többbe kerül, vagyis 3—4 krajcárral napjában. Különösen nagyobb iparvállalatok ritkán vetemednek arra, hogy a munkás adóját levonják annak a béréből.

Hanem a magyar királyi államvasutak, amelyet az állami tekintély glóriája koszoruz és amely nemcsak munkáltatónak, egyszerű vállalkozónak, hanem magas erkölcsi testületnek is szereti magát feltüntetni, a magyar királyi államvasutak bizony nem szegényli azt, amit szégyel ez vagy amaz a részvénytársaság: levonja a munkások béréből azt az adót, amit a törvény értelmében helyettük kifizetett.

Ne szégyeljétek élni munkás olvasóim minden törvényes jogotokkal! Ime az állam se szegényli a jogát kihasználni, mihelyt az két garas értéket képvisel.

LEVELEZÉS.

Debrecen. (Szibériai állapotok a debreceni műhelyben.) Amióta Stricker Sándor lett a debreceni műhely teljhatalmu Trepovja, azóta vérlázító dolgok történnek a műhelyben. Amióta felszabadította kopóit, azóta a munkások a legborzasztóbb korszakát élik az elnyomatásnak és az igazságtalanságnak. Nevezeten nem hallgatja meg a munkások semmimű panaszát, még a munkások betegségét is kétségbe vonja. Egyben utasítja a pályaoerost, hogy a munkást *csak a legvégső esetben fogadjon el betegnek*, amikor már tudniillik mozogni sem tud. Példa erre egy munkástársunk esete, akit hétfőn az orvos kirendelt munkára. *Ki is jött, de már délután haza kellett mennie, sőt utközben össze is esett s pénteken délután már meghalt.* Micsoda vérlázító kegyetlenség kell ehhez! Négy kis árva maradt kenyérkereső nélkül. Hajcsárjai nem ismernek határt a munkások üldözésében. Ezek között előljár a példával *Sajó László*, az V. osztály leggyűlöltebb alakja, aki még a gyepmesteri munkára is vállalkozik. A félreeső helyről jövő munkások zsebeit megmotozza, *vajjon nem dohányozott-e?* Ennél jellemtelenebb dolgot még egy mérnök sem produkált a Mávnál. A legnagyobb tudását a munkások igazságtalan büntetésében fejti ki; ha ezen igazságtalanság ellen valaki felszólal, válaszára ez: „*ha kevés 2 korona, kap 5 koronát, ha nem tetszik, elmehet.*” Jellemző az is, hogy a legidősebb munkások köszönését sem fogadja.

Ha jellemtelen viselkedésével nem szakít, a munkásság ezt némán sokáig tűrni nem fogja.

Méltó párja Székely ur, a „bugyelláris-szája.” Ennek még hátulgombolós nadrágra volna szüksége, de máris a III. műhely osztályfőnökének képzeletét magát. Ha a gépek hegedük lennének, úgy elismernék tehetőségét. Csak hogy a gépekhez annyit ért, mint hajdu a harangöntéshez. Főtudománya az, hogy ha két munkást, bárha a munkájuk felől tárgyalni lát egymással, megbüntetéssel és elbocsátással fenyegeti. Göggjében annyira elbizakodott, hogy a munkást, ha

ajtaján kopogtat, nem hallja meg, hanem visszaküldi és azt mondja, hogy először kopogtasson és úgy jöjjön be.

El nem mulaszthatjuk felemlíteni a műhely rókáját, a főmérnök urat, aki még az állatvilág rókájánál is ravaszabb. Ő a legfőbb tanácsadó a munkások üldözésében. Ilyen és ehhez hasonló mizériák vannak a debreceni műhelyben és ezen állapotokon csak erős, hatalmas szervezkedéssel lehet változtatni.

Püspökladány. (Dolfi és Jancsi.) Már csak úgy hívják őket Ladányban. Őket, a két raktárnok urat, akik a főnökség egyenes parancsa ellenére is nyuzzák a munkásokat. Volt eset rá, hogy a raktári munkások is ebédelni akartak és bárha maga a főnök ur mondotta, hogy a munka elvégzése ráér, hogy előbb ebédeljenek, a két hajcsár még sem engedett az evésre időt. Pedig 24 órai szolgálat alatt ebédidő is dukál, Wertheimer Dolfi és Dobozi Jancsi urak.

Tessék csak elolvasni a „Hivatalos Lap“ 3-ik számát. Olyanok rendelték el a másfél órai ebédidőt, akik vannak olyan urak a Mávnál, mint kendtek. Sőt mi több, ebből a „Hivatalos Lap“-ból kiolvashatják, hogy a másfél óra reggeli és vacsoraidő is engedélyezendő, mivel 24 órás szolgálatot végeznek a munkások. Ne kívánják, hogy az éjjel-nappal robotoló munkás a munkaruhája piszkos zsebeiből dugva szedje ki falatkint a harapnivalót.

Dobozi urat különben már egyizben áthelyezték a raktáriak legnagyobb öröme a szertárhoz. Itt azonban, miért, miért nem, de felfüggesztették az állásától. Hét hónapig lógott éj és föld között, mint Mohamed koporsója, aztán ráküldte az isten minden csapását a raktáriakra, mert Dobozi urat visszahelyezték a raktárhoz.

Biztosan azért, mert kiderült a Jancsi napnál is fényesebb ártatlansága, bárha ni azt valljuk, hogy nem zörög a haraszt, hanem fúj a szél!

Ettől az időtől azután már birni sem lehet Jancsival. „A kutyaistenit az anyádnak“, ez az ő jóreggeltje, ez a jóéjszakája.

Ha valakinek egy ember erejét túlhaladó tárgyat kell cipelni, nem ad több segítséget, ha csak azt nem: „Gebbedj meg, a kutyaistenit a fajtádnak!“

Hej-haj, rossz vége lesz ennek a dolognak, Dolfi és Jancsi! Nagyon rossz vége!

Eldorádó az északi főműhelyben. A legmerészebb fantáziát is túlszárnyalják azok az állapotok, amelyek egy idő óta az északi főműhelyben uralkodnak.

Most, amidőn az egész civilizált világ munkásai harcban állnak a tőkésekkel, a profitlovagokkal, hogy nyolcórás munkaidőt csikarjanak ki a 9—10 óra helyett, most, amidőn az egész világ szervezett, öntudatos proletárjai késhegyig menő harcot folytatnak a kapitalistákkal, csak azért, hogy munkaidejüket megrövidítsék, leszállítsák ugyanakkor a főműhely munkásai nyugodtan türik, hogy a hurkot minél szorosabbra húzza a nyakukon a munkáltató, az állam, aki minden alkalmat megragad, hogy a jobblétükért küzdő munkások mozgalmát megakassza.

Az ő kezében minden ocsmány eszköz, szentesít a cél. S mi a cél? Kiölteni belőlünk minden nemesebb érzést.

Megfosztani bennünket a gondolatainktól, meggyőződésünktől és mindattól, ami az élethez köt, az igazi, boldog élethez.

Még csak nem is baronni fokra akarnak sülyeszteni bennünket, hanem gépeket akarnak formálni belőlünk. Belőlünk, az érző, gondolkodó emberekből. Gépeket, amelyek dolgoznak, dolgoznak, hogy nagy hasznot hajtsanak s aztán — bánják is — szakadjanak meg.

Ezt a célját a munkáltató, az állam el is fogja érni, ha a főműhelyi munkástársak továbbra is ily közönyös télenességgel türik, hogy minden szabad idejüket az állam, a munkáltató, elrabolja tőlük.

Kiszakít bennünket családi körünkől, megfoszt bennünket attól, hogy önmagunkat, gyermekeinket műveljük. Pillanatnyi haszonért megkárosítja önmagát az állam. Mert elcsigázott testtel, elcsigázott lélekkel nem lehet egészséges generációt nemzeni.

Ily tömeggyilkolási működésben a főműhelyi főnökség viszi a vezérszerepet.

Az északi főműhelyben, a rendes munkaidő Kossuth Lajos fiának jóvoltából reggel 6-tól este 7—8-ig, hetenként egyszer *durchmars* s ünnep- és vasárnap délig tart. Sőt akadt olyan embernek nem nevezhető valaki is, aki reggel 5-től este 8-ig akart dolgoztatni, ami azonban a munkások ellenállásán szerencsésen meghiúsult.

De ami a legjellemzőbb az északi főműhelyi állapotokra, az a főnökség vétkes könnyelműsége, hogy 1700 munkás ünnep- és vasárnap orvos nélkül van.

Pedig tapasztalatból tudjuk, hogy a főműhely egyike azon fészkeknek, ahol a legtöbb szerencsétlenségek fordulnak elő. A legutóbbi ünnepnapon is, a magas munkaidő, az emberek túlkilhasználása folytán egyik munkástársunk rosszul lett, orvos persze nem volt. De ott volt a művezető, aki a diagnózissal rögtön tisztában volt: „Biztosan ivott!“ Csak mikor megmagyarázták neki, hogy teljesen józan volt az illető, kegyeskedett elhinni, hogy az illető munkástársunk (mellesleg legyen mondva úgy vitték haza) tényleg rosszul van.

Ilyenek az állapotok az államvasutak „eldorádójában“, az északi főműhelyben. Az Urnak egyezerkilencszázhetedik esztendejében, Kossuth Ferenc öngyméltóságának dicső uralkodása második esztendejében.

Urak! Urak! Szellő már fujdogál a vasuti munkások feje felett! Ebből a szellőből, vihar lehet, amely akadályt nem ismerve rombolva pusztít. És a pusztulók — nem a vasutasok lesznek! Egy *durchmarsozó*.

Zákány. (Raktármunkások és váltóőrök.)

A Déli vasuton sem rózsásak még az alkalmazzottak helyzetei. Például a zákányi állomásfőnök ur rossz bánásmódban részesíti a raktármunkásokat. Ekkora állomáson, mint Zákány, négy raktármunkás van alkalmazva és a négy raktármunkás naponta 80—90—120 métermázsa terhet emel meg. Emellett az átrakásokat is végzik és még hozzá négy napig tesznek nappali szolgálatot és az ötödik napon pedig éjjeli szolgálatot. Az éjjeli szolgálat után ott kell nekik maradni a hatodik napon is délután 2 óráig. E nehéz és fárasztó munka után 1 frt 10 kr. bizony nagyon csekély fizetés. És még hozzá a bánásmód! E hó 18-án 2¹/₂ vaggon árpát adtak fel itt helyben. A rakfelvigyázó helyettese egy kisegítő munkást vett fel dolgozni. Midőn ezt Mayer Nándor állomásfőnök ur meglátta, azonnal elbocsátotta a kisegítőt és a raktárnok helyettesnek a saját zsebéből kellett kifizetni a 3 és fél órát dolgozó munkást. Hát a Déli vasut igazgatósága megkívánja azt, hogy egy raktárnokhelyettes fizesse azt a kisegítő raktármunkást, aki 3¹/₂ órát dolgozott a társaságnak?

Az I. számú ór helyen szolgálatot tevő váltóőröknek az igazgatóság engedélyezte a 12 órai szolgálatot. Mayer állomásfőnök ur ezt azonban csak ősszel és tavasszal akarja engedélyezni. Eppen így valamennyi kocsitolónak is csak úgy fogja engedélyezni, hogyha ősszel és tavasszal erős lesz a forgalom. Hát télen és nyáron nem? Hiszen egész nap készen áll egy állomási tartalék! A 24 órás szolgálat alatt nincsen csak két-három órai forgalmesemény Zákányban. És ha ősszel és tavasszal megengedheti, hát akkor most miért nem engedheti meg? Miért olyan mostoha állomása a Déli vasutnak a zákányi állomás? Pedig aránylag a legrosszabb fizetésben részesülnek az alkalmazottak itt!

Különös, hogy a főnökségek mindig az alkalmazottak hátrányára magyarázzák a rendeleteket. Különös, nagyon különös.

Ruttká. (Lakásinség.) Csak a mult száz munkában irtunk a zólyomi lakásviszonyokról. És most arról értesítenek ruttkai munkástársaink, hogy az ottani állapotokhoz képest a zólyomiak helyzete még valóban paradicsomi lehet.

Zólyomnak van legalább egy „kolóniának“ nevezett barak-tábora, nekik Ruttkán még ez sincs.

Nyolc év óta sürgetik a munkások a kolónia felépítését és éppen nyolc év óta ígérgetik ezt.

A lakásokat folytonosan „stájerolják“, de ezenkívül nincs is elegendő lakás, olyannyira, hogy néhol 2—3 család lakik együtt egy-egy egyszobás lakásban.

Hogy milyen egészséges ez az állapot és hogy mennyire „felvilágosodottak“ lesznek idő előtt a gyermekek, azt szükségtelen megemlítenünk.

Tény az, hogy nem a Máv.-tól kell várni a helyzet javítását, hanem a hatóságoknak, főleg a kormánynak kellene ilyen dolgokban orvoslást eszközölni.

Segesvár. (Hatalmi tulkapás.) Legalább így gondolkoznak a segesvári vasuti hivatalnokok. Segesvári elvtársaink, kik a közeli Erzsébetvárosban dolgoznak hétközben, vasárnap este munkahelyükre akartak utazni. A vonatra zsufoltsága miatt nem engedték őket felszállani, azzal a biztatással, hogy új kocsit csatolnak, de a vonat nélkül indult el, ők pedig gyorsvonattal voltak kénytelenek kétszeres áron utazni, hogy le ne késsenek. A forgalmi hivatalnok meg se hallgatta a panaszt, a panaszkönyvet pedig azzal tagadta meg, hogy: „hogyne, hogy bemocskolják, hisz maguk még egy becsületes levelet sem tudnak írni“, aztán faképnél hagyta őket. Igaz, hogy az elvtársaknak nem volt oly módon lévő papájuk, aki annyit taníttassa őket hiába, mint ezt az „urat“. De mint utazóközönség, joggal tarthatnának arra az előzékenységre, amely a szolgálati szabályzat szerint is kötelessége a hivatalnoknak, az utazóközönség iránt, különösen ha a saját hibáinak jóvátételéről van szó. Vagy talán azért volt ily udvarias a Kocsis „ur“, mert munkásokkal volt dolga? A feljelentést az elvtársak különben megtették ellene.

Gyűlési tudósítások.

A mult heti gyűlésekről még a következőket közölhetjük:

Budapest.

(Kőbányai-ut.)

A gyűlést Kenyeres István elvtárs nyitotta meg, a jegyzői tisztséget Sartori Silvio elvtárs töltötte be. A napirendet Fürst Dezső és Cservénka Miklós fejtegették.

(Óvoda-utca.)

Az egybehívók nevében Halbrohr Mór üdvözölte a jelenlevőket. Ajánlatára elnöknek Pattermann Dezső, jegyzőnek Burger Károly választottak meg. A napirend előadója Schubert Zsigmond elvtárs volt.

(Rákosszentújhely.)

Egyike a leglátogatottabb gyűléseknek a Dévény-ut 26. sz. alatti vendéglőben folyt le. Kiemelendőnek tartjuk, hogy a hivatalnoki kar nagy számban vett részt ezen a gyűlésen. A gyűlés elnöke Antal Ferenc, előadója Garay Ármán voltak.

(A Krausz-féle vendéglőben.)

A Máv. istvánfalvi főműhely munkásai a fenti vendéglő kerthelyiségében gyűléseztek. A gyűlést Nagy Gyula elvtárs nyitotta meg. A napirendet Schneider András és Pászty Károly fejtegették. Magáról a betegséglezésről Brerska elvtárs tartott magvas beszédet.

Jancsó újpesti párttitkár felszólalása után a gyűlés véget ért.

(Lehel-utca.)

Az egybehívók nevében Horváth János elnöknek Ország Jánost, jegyzőnek Bartosok

Jánost ajánlotta, akiket a gyűlés egyhangulag elfogadott.

A napirend előadója *Dofcsák Antal* volt. Igen nagy derűtséget keltett *Béres József* azzal, hogy a Kossuthhoz az üzletvezetőségek által küldött hálaadó táviratokat felolvastatta. *Horváth József* felszólalása után a gyűlés véget ért.

Brassó.

A *Bocskor Domokos* elnöklete alatt tartott gyűlés jegyzője *Illés József*, a napirend előadója pedig *Schubert Zsigmond* volt.

Debrecen.

Benedikti József elnökké, *Knöpler Miksa* jegyzővé választása után *Kiss Miklós* fejtegette a napirendet, amelyhez még *Vágó Béla* párttitkár is szólt.

Kaposvár.

E hó 11-én, a „Bárány“-hoz címzett vendéglőben tartották meg kaposvári testvéreink a gyűlésüket, amelyen *Pados Viktor* elnökölt.

A napirend előadója *Fürst Dezső* elvtárs volt.

Kolozsvár.

A „Tornavivódában“ megtartott gyűlés elnöke *Kovács Miksa* volt. A napirendet *Schubert Zsigmond* elvtárs fejtegette.

Nagykanizsa.

E hó 18-án tartották meg a nagykanizsai gyűlésüket. *Tóth György* ajánlata elnököknek *Varga Kálmán*t, jegyzőnek *Sohár Gyulát* választották meg. A napirendet a 600—700 főnyi hallgatóság előtt *Cservenka Miklós* fejtegette.

Pács.

A városi tornacsarnokban megtartott gyűlés elnökévé *Szeicz Lajos*, jegyzőnek *Bodó János* választották.

Előadó *Fargagó Dezső* volt.

A szervezett munkásság megbízásából *Szabó József* párttitkár szólalt fel.

Piski.

Fischer Samu választott meg elnöknek, *Verbay Kálmán* jegyzőnek. A napirend előadója *Schubert Zsigmond* volt. A gyűlésen megjelentek a kuzsiri állami vasművek szervezett munkásainak kiküldöttei, akiknek nevében *Nagy* elvtárs biztosította a vasutasokat küldöik szimpátiájáról.

A kaláni művek munkásai a következő üdvözlő sürgönyt küldték:

Üdvözlök a küzdő vasutasokat

a kaláni vasmunkás testvéreket.

Ruttká.

Takács Kálmán üdvözölte a megjelenteket. A gyűlés elnökévé *Locher Ágost*, jegyzőjévé *Wesselszky Emil* választották meg. A napirend referátumát *Cservenka Miklós* tartotta.

Sátorajaujhely.

A gyűlés *Deutschmann Lászlót* választotta meg elnöknek, jegyzőnek pedig *Bátonyi Ferenc* elvtársat. A napirendhez hozzászóltott a szervezett munkások megbízásából *Weinberger* elvtárs is.

Szabadka.

A gyűlés elnökül *Török Gézát*, jegyzőnek *Gönczö Andrást* választotta meg. A napirend előadója *Pászthy Károly* volt.

Szeged.

Az egybehívók nevében *Bérczi Sándor* elnöknek *Volford István*, jegyzőnek *Czente Gyula* munkástársakat ajánlotta, akiket a gyűlés egyhangulag megválasztott.

A napirendet *Pászty Károly* fejtegette.

Székesfehérvár.

Augusztus 17-én tartották gyűlést a székesfehérvári munkástelevérek. A megjelenteket *Rabics József* üdvözölte. Elnöknek *Verbai Albert*, jegyzőnek *Wekerle Gyula* választották meg.

A napirendet *Cservenka Miklós* fejtegette.

Szolnok.

Kiss Lajos elnökölt a gyűlésen. A jegyzőkönyvet *Nádas N.* vezette. A napirend előadója *Kiss Miklós* volt.

Szombathely.

A gyűlés elnökévé *Wirt Károly*, jegyzőjévé *Kohn Lajos* választották meg. A napirendet *Schneider András* elvtárs fejtegette a jelenlévők zajos helyeslése közben.

Temesvár.

A rendkívül jól látogatott gyűlést az egybehívók nevében nevében *Szokop István* üdvözölte. Elnöknek *Lutz Béla*, jegyzőnek *Csutár Imre* választották meg. A napirend előadója *Dofcsák Antal* volt. Utána még *Freund Gyula* párttitkár elvtárs szólalt fel.

Zólyom.

A gyűlés színhelye a Waldmann-féle vendéglő volt. Az egybehívók nevében *Feldzám Mihály* üdvözölte a megjelenteket. Elnöknek *Messerschmidt Lajos*, jegyzőnek *Freund Ignác* választották meg. A napirendet *Cservenka Miklós* fejtegette.

Utazás egy mintaműhely körül.

(Folytatás és vége.)

Magyarországon a legnagyobb erőmegfeszítéssel küzdenek a kiváltságosok a szervezkedés ellen. Széttiporni, lerombolni szeretnék a munkaadók még a szervezkedés eszméjét is. Mintha a magyarországi munkáltatók összeesküvést szőttek volna a szervezkedés és szervezeteink kiirtására. Így megy ez ezidőszert magániparvállalatoknál, földművelésnél, állami intézményeknél, a Máv.-nál és a Máv. istvántelki mintafőműhelyénél is.

Mintha a kutyaszövetség vette volna kezébe a dirigálást. A szervezkedni merést tartják a legnagyobb bűnnek.

Természetesen az osztálytudatos szervezkedést, mert hiszen az „Ő“ szájuk ize szerint szervezkedett „alakok“ ellen nincsen semmi kifogásuk. Sőt, ahol csak lehet, az „atyai jóindulat“ is kijár a számukra bőven. Csak egy dolog fáj az atyai szeretetet és jóindulatot osztogató uraknak és ez az, hogy a műhely munkásai, kevés híjjan, valamennyien a szociáldemokráciának hívei és katondái. Ezt pedig a mi kegyelmes, méltóságos és nagyságos agitátorainknak köszönhetjük. Ők segítettek agitálni, övék az agitációból kivett oroszlánrés.

Most, amikor elvtársakká olvastottak össze bennünket, mintha saját műveket akarnák megvetni; tervszerűen — igaz, hogy nem mindig sikerül — szemlélik ki áldozataikat. Hiába egy osztálytudatos munkás szaktudása, itt az a fő, hogy valaki jó denuncians legyen; nem törődnek azzal, dolgozik-e avagy tud-e becsületes munkát kiállítani.

Ezeknek van előmenetelük, ilyenek részeseülnek bérjavításban évente háromszor is. Akik pedig tényleg ráérdemelnek a bérjavításra — értve elvtársainkat —, azoknak: *colli*.

Számtalan esetet tudnánk felsorolni, amikor elvtársaink 3—6, sőt 8 éven át sem részesülnek bérjavításban. Ilyen az igazság *Istvántelkeni*. Ehez hasonló történetek okozák a Máv. belügyeinek betegségét...

Azonban nem elég, hogy ilyen megrövidítésekben megy keresztül az osztálytudatos munkás. Sohasem biztos a munkája és jövője a „mintafőműhelyben“.

Nem is soroljuk fel az utóbbi időben történt minden alaptalan indokolás nélküli büntetéseket és elbocsátásokat. Istvántelken a legujabban egy újfajta numussal próbálnak ijesztgetni és ez a „szolgálati érdekből“ való áthelyezés. Erről majd máskor írunk.

CSERE.

Géplakatos piski-i fűtőházból szombathelyi műhelybe vagy fűtőházba.

Géplakatos piski-i fűtőházból brassó műhelybe vagy fűtőházba.

Géplakatos piski-i fűtőházból szolnoki vagy budapesti műhelybe esetleg fűtőházba.

Kazánkovács piski-i műhelyből Brassóba vagy Kolozsvárra.

2 géplakatos Brassóból Budapestre vagy Szolnokra akár műhelybe, akár fűtőházba.

Vasestergályos Aradról, cserélni óhajt bármely budapesti műhelybe.

A HÉT ESEMÉNYEI.

Kivándorlók szerencsétlensége. Brüsszélből jelentik: Egy kivándorlókat szállító vonat, amely utban volt Antwerpen felé, összeütközött egy tehervonattal. A tehervonat lokomotívja eldőlt, a személyvonat két kocsija összetört. Több utas súlyosan megsebesült.

Nagy vasuti katasztrófa. Brestből táviratozták, hogy a Landernau és Quimper közötti vasuti vonalon egy gyorsvonat kisiklott. A mozdony lezuhant a husz méter magas vasuti töltésről.

Merénylet a vonaton. Berlinből jelentik, hogy a wanne-renklinghauseni vasuti vonalon rablógyilkos merénylet történt. Egy utas utitársát mérgezett konyakkal kínálta meg. A megmérgezett ember eszméletlenül összerogyott, mire a merénylő pénzét és aranyóráját elvette és azután elmenekült.

Szerkesztői üzenetek.

Istvántelki bizalmiférfit. Jurinkovics János upjei vendéglős nem előfizetője lapunknak.

Piski. Az esztorgályosokat ezuton kérjük nagyobb buzgalomra. A tagsági díjak fizetése nem elég az üdvösséghez. Tessék a gyűlésekre is eljánni, akkor kitzdelmeinknek meg is lesz a kívánt sikere.

D. K. Budapest. Fent a várban, az Albrecht-ut végén. A házat a veres keresztről messziről megismerheti.

Orehowszky Mihály S.-A.-Ujhely. Derék dolog, amit ön tesz, hogy egész éjjel potyán mulat egy jótékonycélú mulatságon. Efelől sokat lehetne írni!

Váltócór. A szentkoronás szövetségből csupán január elsején lehet kilépni. Ezt a szándékot azonban 2 tanuval hitelesített iven már legkésőbb október 15-ig be kell jelentenie. A levonások ellen már most is tiltakozhatik, amennyiben kérvényileg fordul az üzletvezetőséghez és ebben a járulékok levonásának beszüntetését kéri.

Miskolc. Bucsuztató beszédeket leküzölni nincs helyünk. Szépek voltak a beszédek, de mi nem a szónokok beszédeit, hanem az elhunytak emlékeit akarjuk megemlíteni. Amit önkök beküldtek, az éppen egy nyomtatott hasábot adott volna. Hova vezetne ez? Lehetetlenséget kívánnak.

V. V. Bükksöd. Bizony úgy van, hogy a pragmatikával elbukott Kossuth, a horvátok miatt nem lesz helöle törvény csak rendelet. Erre felbatalmazást kapott a háztól, azonban egy bíróság sem tekinthet bennünket közhivatalnoknak, amely pedig lényeges része volt a pragmatikának. Tény az, hogy Kossuth az első szakasz kivételével a pragmatika javaslatot visszavonta. Önnek van igaza.

Kiadóhivatali üzenetek.

Az alább nevezettek részére lapunk nem volt kézbesíthető. Pontos lakeimüket kérjük.

Budapesten: Bernhardt Béla, Nagy Dénes, Kléer Károly, Brehovszky Károly, Esztocsák János, Garlati Gyula, Deder Ferenc, Polakovics Lajos, Szabó István, Szabó Vendel, Wertheimer Hugó, Vavesik József, Homoly István, Fodor Gábor.

Vidéken: Tungli Ferenc Szentlőrinc, Pelcz Gáspár Rákosesaba, Sterle Lajos Pásztó, Kovács Péter Cegléd, Szabó István Nagykároly, Jenei István, Tóth Ignác, Pintér János Nagyvárád, Krippai Géza Dinnyés, Reviz János Abony, Gruspán Imre Téglás, Győri Imre Kispeszt, Belusesák János Rákosliget, Wohl Bernát Rákosesaba, Márton Károly Szoboszló, Pozsonyi Béla Szombathely, Weinberger Sámuel Pécel, Bimbó Mihály, Fehér Mihály Albertiirsa, Varga János Rákoskeresztur, Jónás Ignác Szempe, Ménesi István, Paulis Jakab István Cegléd, Tolnai Sándor Nagyvárád.

Nyugtázás.

A debreceni helyiosoport könyvtár-alap javára folyó évi augusztus hó 3-án tartott táncmulatságon felülfizettek: Gál János —60, Matezni Károly 2—, Langer Ferenc 2—, Siller János 5—, K. J. 2—, Dankó Béla 2—, Kozina Gábor 1—, Haraszi János 1—, B. J. 1—, Kádár Ferenc 1—, Terkula Mihály 1—, Horváth Antal 1—, Szabó Gábor 1—, M. F. 1—, Sándor György 1—, Tóth Lajos 1—60, Fülöp István 1—40, Sibál Lajos —60, Szoboszlai Ferenc —40, Szerepi Bálint —40, Nagy István —40, Bodnár István —20.

A kecskeméti helyiosoport F. J. munkástárs részére részben a 20%.-ból, részben gyűjtés útján 20 K. 10 f. segélyt nyújtott.

Felelős szerkesztő: **Faragó Dezső.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet.**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, Nyár-utca 1,